

Dominikánská spiritualita

P. Denis Gagnon OP

Úvod

Jednoho dne promluvil Bůh velmi přesvědčivě a jeho řeč přijala rysy lidské bytosti, osoby z masa a kostí, se jménem, jako jsou ta, která máme my. "Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi." (Jan 1,14) Slovo, které v Bohu existovalo odjakživa, stalo se lidskou bytostí, jedincem našeho druhu, který se nám přibližuje, je nám poznatelný a důvěrný. "Viděl jsem jeho slávu." (Jan 1,14) "Tím, že nám dal svého Syna, Tak jak to učinil On, jenž jest posledním a definitivním Slovem, Bůh nám řekl vše, souhrnně a najednou a už nemá víc co říci." (Jan od Kříže, Výstup na Karmel)

A toto Slovo polarizuje život dominikána. Jestliže existují ve spiritualitě proudy všeho druhu, jako mariánské, soustředěné k chudobě, pokoře nebo sociálnímu angažování, život u dominikánů je zcela zaměřen ke Kristu, jako na bytost, která je Slovem. Pravda - naše zásada (heslo) - se opírá o Ježíšova slova: "Já jsem cesta, pravda a život". (Jan 14,6) Před několika lety se pokusila skupina bratří a sester definovat dominikánský život. Jejich definice se mi líbí, protože bere zřetel na bohatou různost těch, z nichž se řád dnes skládá a současně je věrná základnímu Dominikovu projektu: Dominikán je bytost polarizovaná Slovem, Slovem studovaným, slaveným, žitým a zvěstovaným druhým.

Dominikán studuje Slovo

Svatý Dominik nečekal na dvacáté století, aby vynašel koncept nepřetržité, stále výchovy. Dominik, jak to dosvědčují kanonizační spisy, "často povzbuzoval bratry tohoto řádu živým slovem a dopisy studovat bez ustání Starý a Nový zákon. Nosil stále u sebe evangelium sv. Matouše a dopisy sv. Pavla a tak je studoval, že je znal téměř z paměti." Dominikánské studium se nepodobá biflování před zkouškami. Jeho prvním cílem není pokrok ve vědě nebo vznik sladké moudrosti a dovědět se něco nového. Dokonce i s metodami vědeckými a přesnými hledá vždy dominikán někoho. Přistupuje k pramenům vědění, jako zamilovaný čte dopis snoubence, a vkládá do toho své srdce se stejným zanícením jako svoji inteligenci. Hledání dominikána se podobá Mariinu postoji, jež dostává Boží zásah, poznává v něm hodnotu, v duši o něm medituje, obrací jej, znovu neustále vrací až k plnému poznání. Studium je tak kontemplativním aktem.

Dominikán oslavuje Slovo

Liturgie je pro dominikána tak důležitá, jako je strava podstatná pro tělo. Již ze své podstaty se dominikán nemůže obejít bez slavení Božského officia se svými bratry, aniž se stane anemickým a trpí vážným nedostatkem. Což není příznačné, že modlí se Dominik byl oblíbeným námětem pro umělce a kronikáře? Takřka nic se neříká o kázání otce kazatelů, zatímco se dlouze mluví o jeho modlitbě. Pro Dominika, tak jako pro jeho žáky je modlitba - zvláště liturgie - aktem kázání. Oficium, složené takřka výhradně z biblických textů nás přivádí k tomu, že si navzájem svěřujeme Slovo a zároveň se obracíme k Bohu. Liturgický akt je tvořivou činností Boží, na které spolupracujeme. S Bohem dovolujeme Slovu, aby se znovu stalo tělem, "žiji, ... ale to už nejsem já, nýbrž ve mně žije Kristus." (Gal. 2,20)

Dominikán žije ze Slova

Jaká opovázlivost v tomto tvrzení. Říkám to jako ideál, a ne jako hotovou věc. Naše komunita nesdružuje světce, ale hříšníky. Ostatně protože jsme hříšníci, připojujeme se k dominikánské rodině. Což nežádáme v okamžiku profese o milosrdenství Boží a svých bratří? Každodenně pracuje každý klášter od svého založení na smíření, na smíření osoby se sebou na smíření s druhými a s Bohem. Chceme být znamením království, které osvobozuje, znamením milosrdenství Božího. Znovu objevujeme, nebo spíše Bůh znovu vynalézá Slovo, jež spasí. Naše fraternita usiluje o to, stát se živoucím evangeliem a buňkou církve.

Dominikán zvěstuje Slovo.

Nežijeme sami pro sebe. Naše studium usiluje o to, abychom byli užiteční bližnímu. Naše modlitba nás přivádí k rozjímání, co dáme druhým. Naše sv. přijímání nás přivádí k prožívání toho, co chceme budovat s církví a se světem. Spása světa zakládá náš jediný důvod bytí. "Co se stane s hříšníky?" volal sv. Dominik. Celý náš život se orientuje k druhým, aby se jim přineslo Slovo, které zachraňuje. Na světě je mnoho těch, jež žijí daleko od pramene, aniž si uvědomují svou žízeň. Jiní chápou, že jejich život potřebuje živou vodu, a vyžadují ji. Dominikán chce jít k nim všem a to až do palebné linie, do nejprudšího boje. Načrtl jsem Vám v hrubých rysech portrét dominikánského života. Staří praktikové by jistě rádi četli něco novějšího, čerstvějšího a propracovanějšího. Doufám, že ten, kdo zde našel svůj první kontakt, najde i chut' jít v tom dál.

Z francouzštiny přeložila sestra Terezie III. OP